

Stellingen ter verkrijging van den graad van doctor in het Romeinsch en hedendaagsch recht

<https://hdl.handle.net/1874/258741>

10

STELLINGEN

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD

VAN

DOCTOR IN HET ROMEINSCH EN HEDENDAAGSCH RECHT

AAN DE HOOGESCHOOL TE UTRECHT,

NA MACTIIGING VAN

DEN RECTOR MAGNIFICUS

D^R. T. HALBERTSMA,

GEWOON HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER GENEESKUNDE,

MET TOESTEMMING VAN DEN ACADEMISCHEN SENAAT

EN

VOLGENS BESLUIT DER RECHTSGELEERDE FACULTEIT,

TE VERDEDIGEN

op Maandag den 3^{den} Maart 1873, te 2 uren

DOOR

ARNOLD KERDIJK,

GEBOREN TE ROTTERDAM.

UTRECHT,

J. VAN BOEKHOVEN

1873.

1875

THE

MEMORIAL

OF

THE

MEMORIAL

OF

THE

STELLINGEN.

I.

't Is te betreuren, dat de institutien van Justinianus nog steeds gebruikt worden als leiddraad van het hooger onderwijs.

II.

Onjuist is de uitspraak van Windscheid (Lehrbuch des Pandektenrechts, I. bl. 348): «daz die Beseitigung des klägerischen Anspruchs — nl. wanneer die ten onrechte is geschied — eine natürliche Verbindlichkeit übrig lasse, ist eine nicht zu rechtfertigende Behauptung.»

III.

De conditioneele novatie maakt de oude verbindingen zelve tot een voorwaardelijke, en legt haar het omgekeerde der eigen voorwaarde op.

IV.

Onjuist is de uitspraak van Mr. J. E. Goudsmit (Pandektensysteem, I. bl. 56 n°. 1), dat door de nederlandsche wetgeving «evenmin de mogelijkheid van meerdere als die van geen domicilie verondersteld wordt.»

V.

Het bezit is volgens onze wetgeving ongetwijfeld een recht.

VI.

Het schier algemeene gevoelen, dat art. 1638 B.W. geen toepassing vindt, wanneer de dienstbode of werkman een schriftelijk bewijs in zijn voordeel heeft, is onhoudbaar.

VII.

Mr. E. H. Karsten verwart verschillende zaken,

wanneer hij (Themis van Maart 1872, bl. 66) omtrent de al of niet wenschelijkheid van het behoud van art. 1638 B. W. schrijft: «de vraag is en moet blijven van zuiver civielrechtelijken aard.»

VIII.

Het strafvonnis, waarbij iemand wegens misdrijf tot straf veroordeeld is, kan in het burgerlijke geding niet worden ingeroepen als bewijs van de onrechtmatigheid van het feit.

IX.

Rechtbanken van koophandel zijn niet wenschelijk.

X.

De rechtstoestand der zoogenaamde coöperatieve vereenigingen moet bij een afzonderlijke wet geregeld worden. Een hoog maatschappelijk belang eischt, dat die regeling spoedig geschiede.

Ten aanzien van de aansprakelijkheid der leden van coöperatieve vereenigingen verdient de onbeperkte en hoofdelijke aansprakelijkheid volgens het duitsche Genossenschaftsgesetz de voorkeur, zoowel boven de beperkte aansprakelijkheid volgens de

engelsche wet van 1862 en de fransche wet van 1867 als boven het stelsel van vrije keuze, aangenomen door de beijersche wet van 1869 en het oostenrijksche ontwerp.

XI.

Een volledig of blanco-endossement, na den vervaldag op den wissel geplaatst, moet gelden als cessie.

XII.

Voogden en curators kunnen niet verschijnen tot het aangaan der bij art. 19 B. Rv. bedoelde minnelijke schikking.

XIII.

Ten onrechte besliste de arrondissements-rechtbank te Amsterdam, in haar uitspraak van 16 Juni 1871, dat een vreemdeling, die als erkend schuldeischer in een faillissement zich verzet tegen de homologatie van het accoord, desgevorderd de cautio judicatum solvi stellen moct.

XIV.

De rechter kan, ook indien de wederpartij geen tegenspraak doet, een verzoek om kosteloos te pro-

cederen afwijzen op grond van gebleken vermogen, ook al is een voldoende certificaat van onvermogen overgelegd.

XV.

Ten onrechte beweren de schrijvers van de Rechtsgeleerde Adviezen, II. bl. 215, dat poging tot bigamie niet strafbaar is.

XVI.

Terecht leert Mr. Schooneveld, dat art. 404 C. P. bij ons nog in volle kracht is.

XVII.

Art. 447 Strfv. behoort te worden afgeschaft.

XVIII.

Tot verlaging van den census moet worden overgegaan, zoodra dit mogelijk is zonder een schare van onbevoegden op te nemen in het kiezerspersoneel.

Waar de census als presumpctie van kiesbevoegdheid klaarblijkelijk onvoldoende is, dient hij door een anderen eisch te worden aangevuld. Waar de census klaarblijkelijk overbodig is, behoort hij niet als eisch te worden gesteld.

XIX.

In de richting van het stelsel van Hare ligt het kiesstelsel der toekomst.

XX.

De algemeene belangen van den staat en de maatschappelijke rechtvaardigheid eischen de afschaffing van plaatsvervangng en nommerversweling.

XXI.

De leerplichtigheid ligt binnen den kring van de rechten en plichten van den staat.

Zij is het eenige afdoende middel tegen het ten onzent bestaande schoolverzuim.

Tegen haar invoering bestaan geen overwegende bezwaren, zelfs niet onder de bestaande schoolwetgeving.

XXII.

Algemeene kosteloosheid van lager onderwijs is niet wenschelijk.

XXIII.

Zonderling is de uitspraak van Mr. Heemskerk Azn. over de wet tot wijziging van de art. 414—416 C. P.: «dat de regeering voor het eerst een socialistische wet in het staatsblad wilde brengen».

XXIV.

De pruisische en duitsche politiek tegen de ultramontanen vindt haar rechtvaardiging in de omstandigheden.

XXV.

Een nieuwe wet op het hooger onderwijs moet de zuiver theologische vakken niet meer opnemen onder de vakken van onderwijs.

XXVI.

Volkomen juist zijn de woorden van Mr. Opzoomer (de grenzen der staatsmacht, bl. 75): «de staatsman, die vruchtbaar wil arbeiden, en wien naast de vrijheid de bloei en de zedelijke kracht van zijn volk ter harte gaat, kan op den duur noch de onverschilligheid van den rechtsstaat noch de dwingelandij van den voorgedijstaat tot leus kiezen».

XXVII.

Lasalle's zoogenaamde «ijzeren loonwet» is een onwaarheid. En al was zij waar, dan zouden nog onjuist zijn de gevolgtrekkingen, die hij daaruit heeft afgeleid.

XXVIII.

Uit een staathuishoudkundig oogpunt is arbeid een koopwaar, doch van bijzonderen aard.

Wat den arbeid van alle andere koopwaar onderscheidt, is zijn onafscheidbaarheid van de persoon des verkoopers. Wat den arbeider van de verkoopers van alle andere koopwaar onderscheidt, is zijn armoede.

Op deze beide eigenschappen van den arbeid en den arbeider berust het geheele stelsel der trades unions, en door deze wordt haar bestaan gerechtvaardigd.

XXIX.

Niet alleen menschelijkheid en rechtvaardigheid, ook welbegrepen eigenbelang moet ons nopen, de *goede* arbeidersbeweging zooveel mogelijk te ondersteunen.

XXX.

Het voortbestaan der staatsloterij is een schande voor Nederland.

XXXI.

Er bestaan geen overwegende bezwaren tegen de zóó wenschelijke invoering der postspaarbanken.

XXXII.

Kapitaalvorming, niet verkoop tegen den laagst mogelijken prijs, moet het doel der winkelvereenigingen zijn.

XXXIII.

De credietvereenigingen volgens het stelsel van Schulze-Delitzsch staan buiten het gebied der eigenlijke arbeiderskwestie.

XXXIV.

Terecht bestreed Schulze-Delitzsch (in de Deutsche Zeitung van 20 Febr. 1872) «eine jener landläufigen Phrasen, mit denen Leute ohne Urtheil

und Sachkenntnisz so rasch bei der Hand sind. Darnach soll England vorzugsweise die Consumvereine, Frankreich die Productivgenossenschaften, und Deutschland die Vorschusz- und Creditvereine kultivirt und zur Blüthe gebracht haben.»

XXXV.

Alléén de coöperatieve productievereeniging is in staat, aan den bij de tegenwoordige productiemethode natuurlijken strijd tusschen arbeid en kapitaal een einde te maken.

XXXVI.

Met den naam van industrial partnerships moet men alleen die industrieele organisaties bestempelen, die aan de arbeiders *als zoodanig* een aandeel toekennen in de winst der onderneming.

Het industrial partnership-systeem, hoewel niet bij machte aan den strijd tusschen arbeid en kapitaal een einde te maken, is het beste middel om den vrede tusschen arbeiders en arbeidgevers te bevorderen.

Het werkt ten voordeele van beide partijen, en verdient juist daarom de warmste aanbeveling.

't Is volkomen waar, dat het stelsel de beste

vruchten dragen zal in die industrieën, waar het arbeidsloon het grootste bestanddeel der productiekosten uitmaakt, en waar de bekwaamheid en nauwgezetheid van den arbeider de grootste rol spelen. Doch in elke industrie kan het met vrucht in practijk worden gebracht.

